

Pharmacon exameneisen Adviseren compleet - 2023

Wet – en regelgeving (Basiskennis)

De kandidaat kan:

Eindterm 1

- De wettelijke adviesplicht voor UAD-geneesmiddelen omschrijven
- De wettelijke adviesfunctie van de (assistent -) drogist omschrijven
- De inhoud van de wettelijke bepalingen uit de Geneesmiddelenwet (art 1, lid t en art 62) omschrijven
- Omschrijven welke wettelijke regels gelden bij het ter handstellen van UAD-geneesmiddelen
- Benoemen welke wettelijke regels gelden voor UAD-geneesmiddelen die behoren tot de homeopathica of fytotherapeutica

Eindterm 2

- Uitleggen wat de termen UR, UA, UAD en AV betekenen (bijlage 3)
- Uitleggen wanneer een product een geneesmiddel is
 - o Benoemen wat verschillen en overeenkomsten zijn tussen fytotherapie, homeopathie en reguliere geneeskunde
- Uitleggen wat zelfzorg inhoudt
- Uitleggen wat het doel van zelfzorgvoorlichting is
- Uitleggen welke rol UAD-geneesmiddelen binnen de zelfzorg spelen

Eindterm 3

- De functie van een bijsluiter benoemen
- De rubrieken van een bijsluiter en de inhoud daarvan benoemen
- Het verschil tussen de registratie van RVG en RVH –geneesmiddelen benoemen

Eindterm 5

- Omschrijven wat de kenmerken van voorlichting zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van advies zijn
- Omschrijven wat de kenmerken van reclame zijn
- Benoemen wat de verschillen zijn tussen voorlichting, advies en reclame

Eindterm 11

- Uitleggen wat een bijsluiter is
- De functie van een bijsluiter verklaren
- De rubrieken van een bijsluiter uitleggen
- De betekenis van de termen uit de bijsluiter die regelmatig door klanten worden gebruikt uitleggen (zie bijlage 3)
- De farmaceutische toedieningsvormen van UAD-geneesmiddelen uitleggen

Zelfzorgvoorlichting en communicatie

Eindterm 16

- Verhelderen welke informatie van een klant moet worden verkregen om een passend advies te geven (persoon voor wie geneesmiddel is bestemd, aard van de klacht, situatie en eerder ondernomen actie)
- Verklaren welke vragen aan de klant moeten worden gesteld om een passend advies te geven
- De regels van de communicatieleer uitleggen, die voor adviseren bij zelfzorgmedicatie van belang zijn
- Uitleggen wanneer de gesprekstechnieken luisteren, samenvatten of doorvragen worden toegepast
- Verklaren hoe een (assistent) drogist kan inspelen op non verbaal gedrag

Eindterm 17

- Uitleggen wat de functie en het belang van de kassacheck is
- Aantonen in welke situatie een klant behoefte heeft aan advies

Eindterm 18

- Beredeneren in welke situaties de klant moet worden ingelicht over de risico's en gevolgen van gebruik van UAD-geneesmiddelen en veel verkochte zelfzorgmiddelen (bijlage 4 en 5)
- Benoem de belangrijkste zelfzorggeneesmiddelen en werkzame stoffen met een groot risico op verkeerd gebruik of ernstige bijwerkingen of niet geschikt voor bepaalde groepen gebruikers en de bijbehorende verplichte ongevraagde risicowaarschuwing (bijlage 4 en bijlage 5)

Adviseren en informeren over UAD-geneesmiddelen per indicatiegebied

Pijn- en koortsklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *koorts en pijn bij griep en verkoudheid;*
- *hoofdpijn (ook: spanningshoofdpijn en middelengeïnduceerde hoofdpijn);*
- *symptomen van) migraine;*
- *kiespijn, (pijn bij het) doorkomen van de eerste tanden;*
- *(acute) keelpijn;*
- *desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte;*
- *zenuwpijn;*
- *reumatische pijn;*
- *menstruatiepijn;*
- *(pijn bij) artrose;*
- *(milde tot matige) artrose van de knie;*
- *pijn na chirurgische ingrepen (postoperatieve pijn);*
- *koorts en pijn na vaccinatie;*
- *spier- en gewrichtspijn, kneuzingen en verstuikingen;*

- *spit (rugpijn)*
- *tanden en mond*
- *middenoorontsteking*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij pijnklachten (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Verklaar welke manieren van pijnbestrijding er zijn
 - o Uitleggen hoe algemene pijnstillers werken
 - o Uitleggen hoe lokale pijnstillers werken
 - o Uitleggen wat het verschil in werking is tussen een perifeer of topicaal werkende pijnstiller en een centraal werkende pijnstiller
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o De algemene regels en waarschuwingen bij het gebruik van spierwrijfmiddelen benoemen

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de indicaties:

- koorts en pijn bij griep en verkoudheid;
- hoofdpijn (ook: spanningshoofdpijn en middelengeïnduceerde hoofdpijn);
- symptomen van migraine;
- kiespijn, (pijn bij het) doorkomen van de eerste tanden;
- (acute) keelpijn;
- desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte;
- zenuwpijn;
- reumatische pijn;
- menstruatiepijn;
- (pijn bij) artrose;
- (milde tot matige) artrose van de knie;
- pijn na chirurgische ingrepen (postoperatieve pijn);
- koorts en pijn na vaccinatie;
- spier- en gewrichtspijn, kneuzingen en verstuikingen;
- spit (rugpijn)

Eindterm 12

- Toelichten wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen bij pijnklachten (bijlage 1 en 2)
 - o Uitleggen wat algemene pijnstillers zijn
 - o Verklaar wat pijnstillende en koortsverlagende stoffen zijn (zie bijlage 2)
 - o verklaren wat ontstekingsremmende stoffen zijn (zie bijlage 2)
 - o Verklaar wat middelen bij desinfectie (ontsmetten) van de mond-/keelholte zijn (zie bijlage 1)
 - o Toelichten wat specifieke werkzame stoffen bij pijn, griep en menstruatiepijn zijn (zie bijlage 2)
 - o Uitleggen wat een combinatiepreparaat is
 - o Verklaar welke fytotherapeutische stoffen in de UAD-geneesmiddelen bij pijn- en koortsklachten zitten (bijlage 2)
- Toelichten wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Uiteenzetten wat (over)gevoeligheid voor pijnstillers voor gevolgen heeft voor pijnbestrijding
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen bij pijn, koorts en griep (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een

hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)
 - o Uiteenzetten wat (over)gevoeligheid voor pijnstillers voor gevolgen heeft voor pijnbestrijding

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o De algemene regels en waarschuwingen bij het gebruik van spierwrijfmiddelen samenvatten

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen de beschikbare UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 14 e

- Benoemen welke verschijnselen kunnen optreden bij een overdosering van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 f

- Benoemen welke acties de klant moet ondernemen als sprake is van een overdosering van een beschikbaar UAD-geneesmiddel

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Toelichten in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Verkoudheidsklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *(allergische) rhinitis (neusslijmvliesontsteking);*
- *bijholteontsteking (sinusitis);;*
- *hooikoorts (pollinose);*
- *verkoudheid, verstopte neus, loopneus;*
- *hoest (droge hoest en productieve hoest)*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij verkoudheidsklachten (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik:

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *(allergische) rhinitis (neusslijmvliesontsteking);*
- *bijholteontsteking (sinusitis);*
- *hooikoorts (pollinose);*
- *verkoudheid, verstopte neus, loopneus;*
- *hoest (droge hoest en productieve hoest)*

Eindterm 12

- Toelichten wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

- Uitleggen wat middelen bij neusslijmvliesontsteking zijn (zie bijlage 1)
- Uitleggen wat middelen bij pollinose zijn (zie bijlage 1)
- Uitleggen wat een combinatiepreparaat is
- Toelichten welke neusdruppels en –sprays en tabletten er zijn (zie bijlage 1)
- Toelichten welke inhalatieproducten er zijn (zie bijlage 1)
- Toelichten welke middelen er bij verschillende soorten hoest zijn (zie bijlage 1)
- Toelichten welke fytotherapeutische stoffen in UAD-geneesmiddelen bij verkoudheidsklachten zitten (bijlage 2)
- Toelichten wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD) geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 14 e

- Benoemen welke verschijnselen kunnen optreden bij een overdosering van UAD-geneesmiddelen (bijlage 1)

Eindterm 14 f

- Benoemen welke acties de klant moet ondernemen als sprake is van een overdosering van een UAD-geneesmiddel

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Toelichten in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Maag- en darmklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *brandend maagzuur (zuurbranden), zure oprispingen, hyperaciditeit (teveel zuur in maag en slokdarm);*
- *flatulentie (winderigheid);*
- *opgeblazen gevoel;*
- *misselijkheid (braken, spugen);*
- *obstipatie (verstopping, hardlijvigheid);*
- *(acute) diarree;*
- *worminfecties(aarsmaden, lintwormen);*
- *aambeien*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij maag- en darmklachten (bijlage 1 en 2)
 - o Benoemen welke soorten maagmiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten laxeermiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten aambeimiddelen er zijn
 - o Benoemen welke soorten diarreemiddelen er zijn
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *brandend maagzuur (zuurbranden), zure oprispingen, hyperaciditeit (teveel zuur in maag en slokdarm);*
- *flatulentie (winderigheid);*
- *opgeblazen gevoel;*
- *misselijkheid (braken, spugen);*
- *obstipatie (verstopping, hardlijvigheid);*
- *(acute) diarree;*
- *worminfecties(aarsmaden, lintwormen);*
- *aambeien*

Eindterm 12

- Toelichten wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o Uitleggen wat antacida zijn (zie bijlage 1)
 - o Uitleggen wat 'laagjes-vormers' zijn (zie bijlage 1)
 - o Uitleggen wat carminativa zijn (zie bijlage 1)
 - o Uitleggen wat H2-antagonisten zijn (zie bijlage 1)
 - o Uitleggen wat protonpompremmers zijn (zie bijlage 1)
 - o Uitleggen wat een combinatiepreparaat is
 - o Verklaren welke fytotherapeutische stoffen in UAD-geneesmiddelen bij maag- en darmklachten zitten (bijlage 2)
- Toelichten wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden)

of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 14 e

- Benoemen welke verschijnselen kunnen optreden bij een overdosering van UAD-geneesmiddelen (bijlage 1)

Eindterm 14 f

- Benoemen welke acties de klant moet ondernemen als sprake is van een overdosering van een UAD-geneesmiddel

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Toelichten in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Huidklachten

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *desinfectie (ontsmetten) van huid en wonden;*
- *koortslip (herpes labialis, koortsuitslag, koortsblaasjes);*
- *schimmelinfectie, zwemmerseczeem (tinea pedis, voetschimmel);*
- *wratten, likdoorns (eksterogen), steenpuist;*
- *(jeuk en pijn bij) insectenbeten en –steken;*
- *luieruitslag;*
- *huiduitslag (eczeem, dauwworm), acne;*
- *hoofdluis*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn
 - virale aandoeningen van de opperhuid
 - bacteriële aandoeningen van de opperhuid
 - schimmelaandoeningen van de opperhuid
 - afwijkingen in de verhoorning van de opperhuid
 - afwijkingen in de talgklierfunctie van de lederhuid
 - de relatie tussen micro-organismen en huidaandoeningen
 - de belangrijkste soorten micro-organismen
 - de invloed van de belangrijkste soorten micro-organismen op de huid

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn bij huidklachten (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Omschrijven wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - o De basisprincipes van reiniging en ontsmetting van de huid uiteenzetten

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de indicaties:

- *desinfectie (ontsmetten) van huid en wonden;*
- *koortslip (herpes labialis, koortsuitslag, koortsblaasjes);*
- *schimmelinfectie, zwemmerseczeem (tinea pedis, voetschimmel);*
- *wratten, likdoorns (eksterogen), steenpuist;*
- *(jeuk en pijn bij) insectenbeten en –steken;*
- *luieruitslag;*
- *huiduitslag (eczeem, dauwworm), acne;*
- *hoofdluis*

Eindterm 12

- Toelichten wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen bij huidklachten (bijlage 1 en 2)
 - o Uitleggen wat reinigings- en ontsmettingsmiddelen voor de huid zijn (bijlage 1)
 - o Uitleggen wat een combinatiepreparaat is
 - o Verklaar welke UAD-geneesmiddelen er zijn bij huidklachten (bijlage 1)
- Toelichten wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik tussen UAD-geneesmiddelen met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Overige indicaties

(kinderziektes, stoppen met roken, nervositeit, reisziekte, noodanticonceptie en vaginale schimmelinfecties)

Passend advies geven

De kandidaat kan voor de overige indicaties waaronder valt:

- *kinderziekten;*
- *nicotinesubstitutie (stoppen met roken);*
- *psychische klachten;*
- *reisziekte;*
- *morning-afterpil;*
- *overgangsklachten;*
- *vaginale schimmelinfecties;*
- *urineproblemen*

Eindterm 7

- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een specifiek UAD-geneesmiddel
- Benoemen wat een passend advies is, ingeval van een vraag naar een product met een specifieke werkzame stof

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 9

- De meest belangrijke indicaties benoemen waarvoor UAD-geneesmiddelen worden verkocht (zie bijlage 1)

Eindterm 10 a

- De meest voorkomende klantvragen en gezondheidsklachten benoemen
 - o Benoemen wat de belangrijkste oorzaken en symptomen daarvan zijn

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

- Uitleggen wat de belangrijkste aspecten van de noodanticonceptiepil zijn

Eindterm 10 e

- Benoemen wat de eerste en tweede keus UAD-geneesmiddelen zijn

Inlichten over gevolgen van gebruik

De kandidaat kan voor de overige indicaties waaronder valt:

- *kinderziekten;*
- *nicotinesubstitutie (stoppen met roken);*
- *psychische klachten;*
- *reisziekte;*
- *morning-afterpil;*
- *overgangsklachten;*
- *vaginale schimmelinfecties;*
- *urinewegproblemen*

Eindterm 12

- Toelichten wat de aard is (eigenschappen) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
 - Uitleggen wat een combinatiepreparaat is
- Toelichten wat de indicatie is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de te verwachten effecten zijn bij gebruik van beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Eindterm 14 a

- Beschrijven wat de relevante contra-indicaties zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 b

- Benoemen wat de relevante bijwerkingen zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (zeer vaak (1:100) en vaak (1:1000)) (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 c

- Aantonen wat de aanwijzingen voor onjuist gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 14 d

- Uitleggen wat de risico's zijn van combinatiegebruik met andere UAD-geneesmiddelen of gezondheidsproducten

Eindterm 15

- Benoemen in welke situatie een klant wordt geadviseerd naar de huisarts te gaan

Eindterm 19

- Toelichten in welke situaties de klant risico loopt op gezondheidsschade

Homeopathie

Eindterm 8

- Benoemen wat een passend advies is over het gebruik van een UAD-geneesmiddel naar aanleiding van een gezondheidsvraag of een vraag over een kwaal of aandoening

Eindterm 10 b

- Benoemen wat de beschikbare UAD-geneesmiddelen zijn (bijlage 1 en 2)
- Uitleggen wat de werking is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Benoemen wat de werkzame stof is (of werkzame stoffen zijn) van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 2)

Eindterm 10c

- De essentie van de homeopathie samenvatten
- De basisprincipes van de homeopathie toelichten
 - o Op hoofdlijnen uitleggen hoe homeopathica werken
 - o Toelichten aan welke eisen de toediening moet voldoen
 - o Uitleggen wat een homeopathisch simplex is
 - o Uitleggen wat een homeopathisch complex is
- Toelichten welke specifieke risico's kunnen gelden voor homeopathica
- Toelichten welke groep aandoeningen met name geschikt is voor homeopathische behandeling
- Herkennen of het een homeopathisch of fytotherapeutisch geregistreerd geneesmiddel betreft.

Eindterm 10 d

- Benoemen wat de juiste dosering is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)
- Toelichten wat de juiste wijze van gebruik is van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

Eindterm 13

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen (bijlage 1 en 2)

- Aantonen wat de risico's bij het gebruik zijn van de beschikbare UAD-geneesmiddelen als de klant behoort tot een van de risicogroepen (bijlage 1 en 2)
- Aantonen welke groepen mensen meer risico lopen bij het gebruiken van UAD-geneesmiddelen (kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden of vrouwen die borstvoeding geven, klanten met een ernstige orgaanfunctiestoornis (m.n. lever en nieren), klanten met een aandoening als diabetes en een hart- en vaatziekte, klanten die de Nederlandse taal niet machtig zijn, bestuurders van voertuigen en bedieners van machines)

Bijlage 1

Producten – 2023

Pijn en koorts

- Advil Reliva
- Aleve Classic
- Aleve Select
- Alka-Seltzer
- Ascal 600
- Aspirine 100 en 500
- Aspro 500 Bruis
- Daro hoofdpijnpoeder
- Finimal
- Nurofen
- Nurofen Fastine
- Nurofen pleister
- Nurofen voor kinderen
- Panadol
- Panadol Junior
- Panadol Plus
- Roter APC
- Roter Paracetamol
- Roter Paracetamol Junior
- Roter Paracof
- Spidifen
- Saridon
- Sinaspril
- Voltaren K
- Witte Kruis

Migraine

- Nurofen Migraine
- Excedrin

Griep

- A. Vogel Echinaforce
- Antigrippine
- Aspirine-C
- Citrosan
- Coldrex Hot Drink

Mondklachten

- Corsodyl mondspoeling
- Corsodyl tandgel
- Dentinox
- Pyralvex

Keelpijn

- Coldrex
- Strepfen
- Trachsil

Menstratiepijn

- Aleve Feminax
- Nurofen Female

Artrose

- Glucosamine Pharma Nord
- Voltaren Emulgel

Spier en gewrichtspijn

- A. Vogel Atrosan tabletten

Oorpijn

- Otalgan

Hooikoorts

- Allerfre
- Allergo-COMOD
- Allegra Fexotabs
- Carelastin oogdruppels
- Carelastin Extra Sterk neusspray
- Reactine
- Prevalin

Verkoudheid, verstopte neus, loopneus

- Bisolnasal
- Coldrex Xyloset
- Dampo Verkoudheidsbalsem
- Luuf Verkoudheidsbalsem
- Otrivin
- Otrivin Menthol
- Otrivin Duo
- Vicks Sinex
- Vicks Vaporub

Droge hoest

- Natterman Bronchicum Extra Sterk
- Natterman Noscasan
- Roter Noscapect
- Bisolnex

Productieve hoest

- Gelodurat
- Mucodyne Adult
- Natterman Bronchicum

Maagzuur (met flatulentie, opgeblazen gevoel)

- Losecosan 20 mg
- Pantozol Control
- Nexium Control
- Gastilox Forte suspensie
- Gaviscon extra sterk liquid sticks pepermunt
- Rennie 680/80

Maagkrampen

- Buscopan
- Tempocol

Maagklachten algemeen (dyspepsie)

- Iberogast

Obstipatie

- Dulcolax
- Dulcolax zetpillen 10 mg
- Lactulosesiroop
- Metamucil Suikervrij
- Microlax

Diarree

- Losimed Duo

Aambeien

- Sperti
- Theranal

Desinfectie

- Betadine Scrub
- Betadine Shampoo
- Betadine Zalf
- Betadine Zalfgaas
- Dettol Med huidspray
- Dettol Med concentraat

Schimmelinfectie

- Canesten Skin
- Daktarin
- Daktarin Nagellak
- Lamisil huidspray

Koortslip

- Zovirax Duo

Wratten

- Formule W

(jeuk en pijn bij) Insectenbeten en –steken

- Nestosyl

Huidklachten

- Daro Trekzalf
- Daro Zinkzalf
- Loxazol crème

Hoofdhuidklachten

- Selsun

Jet-lag

- Davitamon melatonine
- Melatonine Pharma Nord
- Melatonine Tiofarma
- Nytol Melatonine
- Shiepz melatonine
- Valdispert Melatonine

Nicotinesubstitutie

- Nicorette kauwgom 2 mg freshfruit
- Nicorette kauwgom 2 mg menthol mint
- Nicorette kauwgom 4 mg menthol mint

Nervositeit

- Valdispert 45 mg
- Valdispert 450 mg

Reisziekte

- Primatour
- Suprimal

Noodanticonceptie

- NorLevo
- EllaOne

Vaginale schimmelinfecties

- Canesten Gyno

Urinewegproblemen

- Roter Cystiflora
- A. Vogel ProstaforceMed

Homeopathie

- A. Vogel Arnica D6
- A. Vogel Aesculaforce druppels
- A. Vogel Drosera complex
- A. Vogel Hyperisan
- A. Vogel Pollinosan tabletten
- A. Vogel Silicea D6
- HEEL Diarrheel
- HEEL Gastricumeel
- HEEL Oteel
- HEEL Traumeel S
- VSM Arnica Montana D6
- VSM Nisyleen
- VSM Okugest
- VSM Tonsiotreen
- VSM Kind Chamodent
- VSM Kind Cinababy
- VSM Kind Kindival
- VSM Kind Nisykind tabletten
- VSM Kind Tussikind siroop suikervrij
- Cocculine
- Coryzalia
- Homeovox
- Oscillococcinum
- Sédatif PC
- Urtizon Complex-korrels

Fytotherapie

- A.Vogel Atrosan tabletten
- A.Vogel Aesculaforce tabletten
- A.Vogel Boldocynara tabletten
- A.Vogel Echinaforce druppels
- A.Vogel Linoforce
- A.Vogel ProstaforceMed
- VSM Dormiplant Valeriaan

Bijlage 2

Werkzame stoffen – 2023

Pijn en koorts

- Acetylsalicylzuur
- Coffeïne
- Diclofenac kalium
- Ibuprofen
- Naproxennatrium
- Paracetamol
- Propyfenazon

Migraine

- Acetylsalicylzuur
- Cafeïne
- Ibuprofen
- Paracetamol

Griep

- Acetylsalicylzuur
- Ascorbinezuur
- Coffeïne
- Echinacea purpurea
- Paracetamol

Mondklachten

- Chloorhexidinedigluconaat
- Rhei extractum
- Salicylzuur
- Lidocaïnehydrochloride

Keelpijn

- Ambroxolhydrochloride
- Amylmetacresol
- Dichloorbenzylalcohol
- Flurbiprofen
- Lidocaïnehydrochloride
- Propylparahydroxybenzoaat

Menstruatiepijn

- Ibuprofen
- Naproxennatrium

Artrose

- Calciumcarbonaat
- Diclofenac diethylamine
- Diclofenac natrium
- Glucosamine

Spier en gewrichtspijn

- Benzydaminehydrochloride
- Harpagophytum extract

Oorpijn

- Lidocaïnehydrochloride

Hooikoorts

- Azelastinehydrochloride
- Cetirizinehydrochloride
- Dinatriumcromoglicaat
- Fexofenadine hydrochloride
- Loratadine

Verkoudheid, verstopte neus, loopneus

- Bergdenolie
- Dennennaaldenolie
- Eucalyptusolie
- Ipratropiumbromide
- Kamfer
- Levomenthol
- Majoranaolie
- Oxymetazolinehydrochloride
- Terpentijnolie
- Thymol
- Tramazolinehydrochloride
- Xylometazolinehydrochloride
- Zoutoplossing 0,74 % en 2,2 %

Droge hoest

- Codeïnefosfaat
- Noscapinehydrochloride

Productieve hoest

- Acetylcysteïne
- Broomhexinehydrochloride
- Carbocysteïne
- Citroenolie
- Eucalyptusolie
- Mirteolie
- Zoete sinaasappelolie

Maagzuur (met flatulentie, opgeblazen gevoel)

- Alginezuur
- Aluminiumhydroxide
- Aluminiumoxide
- Bismuthsubnitraat
- Calciumcarbonaat
- Kaliumwaterstofcarbonaat
- Magnesiumcarbonaat
- Magnesiumhydroxide
- Natriumalginaat
- Natriumwaterstofcarbonaat
- Omeprazol
- Esomeprazol
- Pantoprazol natrium
- Simethicon

Maagkrampen

- Butylscopolaminebromide
- Pepermuntolie

Maagklachten algemeen (dyspepsie)

- Grote Engelwortel (*Angelica radix*)
- Karwijzaad (*Carvi fructus*)
- Stinkende Gouwe (*Chelidonii herba*)
- Bittere Scheefbloem (*Iberis amara*)
- Zoethout wortel (*Liquiritiae radix*)

- Kamillebloem (*Matricaria (Chamomilla) recutita flos*)
- Citroenmelisseblad (*Melissa officinalis folium*)
- Pepermuntblad (*Mentha x piperita folium*)
- Mariadistelvrucht (*Silybum marianum fructus*)

Obstipatie

- Bisacodyl
- Dexpanthenol
- Lactulose
- Natriumlaurylsulfoacetaat
- Psylliumvezels
- Senna fructus
- Sorbitol

Diarree

- Glucose
- Kaliumchloride
- Kool, geactiveerd
- Loperamidehydrochloride
- Natriumchloride
- Natriumwaterstofcitraat

Wormpjes (aarsmaden)

- Mebendazol

Aambeien

- Bismuthsubnitraat
- *Iecoris negraprionis oleum*
- Lidocaïne
- *Saccharomycetis vivi extractum*
- Wijnstokbladeren
- Zinkoxide

Acne

- Benzoylperoxide
- Miconazolnitraat

Desinfectie

- Benzalkoniumchloride
- Chloorxylenol
- Povidonjodium

Koortslip

- Aciclovir
- Hydrocortison

Schimmelinfectie

- Clotrimazol
- Miconazolnitraat
- Sulconazol
- Terbinafinehydrochloride

Wratten

- Salicylzuur

(jeuk en pijn bij) Insectenbeten en –steken

- Pramocaïne
- Tripelennaminehydrochloride
- Zinkoxide

Huidklachten

- Sulfobituminose-ammonium
- Zinkoxide

Homeopathie

- Aesculus hippocastanum
- Aconitum napellus
- Allium cepa
- Ammi visnaga
- Anas barbariaeAntimonium sulfuratum auratum

Hoofdhuidklachten

- Seleniumsulfide

Jet-lag

- Melatonine

Nicotinesubstitutie

- Nicotine

Nervositeit

- Valeriana extractum

Reisziekte

- Chloorcyclizinehydrochloride
- Cinnarizine
- Cyclizine
- Meclozinehydrochloride

Noodanticonceptie

- Levonorgestrel
- Ulipristal acetaat

Vaginale schimmelinfecties

- Clotrimazol

Urinewegproblemen

- Arctostaphylos uvaursi folium (berendruifblad)
- Sabal serrulata-extract

- Apis mellifica
- Aerialia racemosa
- Arnica montana
- Arsenicum album
- Belladonna
- Bellis perennis

- Bryonia alba
- Bryonia cretica
- Calendula officinalis
- Carbo vegetabilis
- Cardiospermum halicacabum
- Chamomilla
- Croton tiglium
- Drosera rotundifolia
- Echinacea angustifolia
- Echinacea purpurea
- Eucalyptus globulus
- Ferrum phosphoricum
- Hamamelis virginiana
- Hedera helix
- Hepar sulfur
- Histaminum muriaticum
- Hypericum perforatum
- Ipecacuanha
- Ledum palustre
- Luffa operculata
- Magnesium carbonicum
- Magnesium muriaticum
- Nux vomica
- Phosphorus
- Podophyllum peltatum
- Pulsatilla pratensis
- Silicea
- Symphytum officinalis
- Zincum valerianicum

Fytotherapie

- Aesculus hippocastanum
- Cassia angustifolia
- Cynara
- Echinacea
- Harpagophytum
- Linum usitatissimum
- Rhamnus frangula
- Sabal serulata
- Syllibum
- Taraxacum
- Valeriana officinalis

Bijlage 3

Terminologie – 2023

Adviseren 1

Aambeien
Aanbevolen dosering
Aandoening
Accidentele overdosering
ACE-remmers
Acuut
Adolescent
Advies
Afweersysteem
Alcoholisme
Allergische reactie
Antagonist
Antibioticum
Anticoagulantia
Antidepressiva
Antistollingsmiddelen
Antiviraal
Anus
Applicator
Artritis
Artrose
Ascorbinezuur
Aspartaam
Astma
Auto-immuunziekte
AV
Baarmoeder
Bacteriële infectie
Bacteriën
Benzoaat
Beroerte
Bètablokker
Bewusteloosheid
Bewustzijn
Bijwerking
Bloedbeeld
Bloedcirculatie
Bloeddruk
Bloedstolling
Bloeduitstorting
Bloedverduunners
Braken
Breed werkingsgebied
Bruistablet
Candida albicans
CBG
Chirurgische ingreep
Chronische aandoening
Coeliakie
Coma
Combinatiegeneesmiddel
Communicatieleer
Contra-indicatie
Coördinatieproblemen
Corticosteroïde
Criteria
Dagdosering
Desinfectans
Desoriëntatie
Diabetici
Diuretica
Doktersvoorschrift
Doseringschema
Dosis
Dragee
Duizeligheid
Dyspepsie
Effecten
Effectieve dosering
Emulgel
Emulsie
Enzym
Exantheem
Farmaceutisch
Farmacokinetische
Filmomhulde tablet
Fissuren
Functiestoornis
Fysisch
Fytotherapeutica

Galactosemie	Medisch hulpmiddel
Galbulten	Megacolon
Gastro oesofageale reflux	Methotrexaat
Geelzucht	Micro-organisme
Geneesmiddel	Misselijkheid
Geneeswijze	Motiliteit
Gesuperviseerd	Natriumdiet
Giften	Netelroos
Glaucoom	NSAID
Glucose	Oedeem
Haarvat	Omhulde tablet
Hallucinatie	Oropharyngeaal
Hartfalen	Overdosering
Hartritmestoornissen	Overgevoelighedsreactie
Hemolytische anemie	Parasieten
Heparine	Patiëntenbijsluiter
Hersenbloeding	Pentoxifylline
Histamine	Prostaglandine
Homeopathica	Prostaglandinesynthethaseremmers
Homeopathisch geneesmiddel	Postoperatief
Huiduitslag	Pruritus
Hulpstof	Recept
Hyperaciditeit	Rectaal
Hypertensie	Retard werking
Hyperventilatie	Risicogroep
Hypofyse	RVG
Indicatie	RVH
Infectie	Sachet
Insufficiëntie	Schildklier
Insuline	Smelttablet
Interactie	Spasmen
Irreversibele levernecrose	Stoornis
Kaliumverlies	Sucrose
Kassacheck	Sufheid
Klinisch bewijs	Suspensie
Klyisma	Symptomatische behandeling
Kortademigheid	Symptomen
Lactatie	Systemisch effect
Lapp-lactase deficiëntie	Systemische werking
Liquid capsule	Tachycardie
Lokaal	Ter handstellen
Longblaasjes	Therapeutische indicatie
Longemfyseem	Toedieningsfrequentie
Maagsapresistent	Topicaal
MAO-remmers	Torpedovormig

Toxisch
 Traditioneel gebruik
 Transpireren
 Tremoren
 Trombose
 Tuberculose
 UA
 UAD
 Uitdroging
 Uni-dosis
 UR
 Urinelozing
 Urinewegen
 Urticaria
 Vaatverwijdend

Vergeten dosis
 Vergiftigingen
 Verwardheid
 Vomeren
 Waarschuwing
 Wazig zien
 Weerstand
 Werkzame stof
 Wetenschappelijk
 Wisselwerking
 Witte bloedlichaampjes
 Zelfzorg
 Zetpil
 Ziekte van Crohn

Bijlage 3

Terminologie – 2023

Adviseren 2

Aanbevolen dosering
 Accidentele overdosering
 Acuut
 Aderen
 Adolescent
 Aften
 Afweersysteem
 Allergische reactie
 Hooikoorts
 Antagonist
 Anticonceptie
 Antidepressiva
 Antihistaminica
 Antimycotica
 Antistollingsmiddelen
 Antiviraal
 Anus
 Ascorbinezuur
 Aspirator
 Astma
 AV
 Baarmoeder
 Bacteriële infectie
 Bacteriën

Beginverergering
 Benauwdheid
 Benigne prostaat hypertrofie
 Beroerte
 Bewegingsziekte
 Bijwerking
 Bloedingstijd
 Bloedneus
 Bloedplaatjes
 Bloedstolling
 Bloedverdunners
 Braken
 Breed werkingsgebied
 Bronchiaal
 Buitenbaarmoederlijke zwangerschap
 Bypass
 Candida albicans
 Cervixkapje
 Chronische aandoening
 Coïtus interruptus
 Combinatiegeneesmiddel
 Condoom
 Coördinatieproblemen
 Criteria

Dagdosering
 Desoriëntatie
 Diabetici
 Diuretica
 Doktersvoorschrift
 Doseringsschema
 Dosis
 Droge hoest
 Duizeligheid
 Dyspepsie
 Eczeem
 Effecten
 Effectieve dosering
 Eierstokken
 Eksterogen
 Evenwichtsstoornissen
 Exantheem
 Extract
 Fenylalanine
 Fenyketonurie
 Functiestoornis
 Fytotherapeutica
 Fytotherapeutisch geneesmiddel
 Galactosemie
 Galbulten
 Gastro oesofageale reflux
 Geelzucht
 Geneesmiddel
 Geneeswijze
 Geslachtsgemeenschap
 Geslachtsorganen
 Gestandaardiseerd plantenextract
 Giften
 Glaucoom
 Gluten
 H1 antagonist
 Haarmat
 Hallucinaties
 Hartfalen
 Hartritestoornissen
 Hemolytische anemie
 Heparine
 Herpes labialis
 Herpes simplex
 Hersenbloeding
 Histamine
 Hoestonderdrukkend
 Hoestprikkel
 Homeopathica
 Homeopathisch geneesmiddel
 Hooikoorts
 Hormonaal
 Huiduitslag
 Hulpstof
 Hyperaciditeit
 Hypertensie
 Hyperventilatie
 Hypofyse
 Indicatie
 Infectie
 Inhaleren
 Innesteling
 Insufficiëntie
 Insuline
 Interactie
 Irreversibele levernecrose
 Kaliumverlies
 Kassacheck
 Klinisch bewijs
 Klysma
 Koortslip
 Kortademigheid
 Kruidengeneesmiddel
 Kruidentincturen
 Lactatie
 Lactose intolerantie
 Lapp-lactase deficiëntie
 Lokaal
 Longblaasjes
 Longemfyseem
 Loopneus
 Luierslag
 Luizen
 Maagsapresistent
 Maagzweer
 MAO-remmers
 Medisch hulpmiddel
 Mee-eter
 Megacolon
 Melksuiker

Methotrexaat	Resistentie
Micro-organisme	Retard werking
Miskraam	Rhinitis sicca
Misselijkheid	Risicogroep
Moedervlek	RVG
Mondzweren	RVH
Motiliteit	Sacharose
Mucolytica	Salicylaten
Mucoviscidose	Schaamluis
Natriumdieet	Schilddklier
Netelroos	Schimmeldodend
Neten	Schimmelinfectie
Neuspoliep	Schurft
Nicotinesubstitutie	Sinusitis
Nood anticonceptie	Slijmvlies
NSAID	Smaakstoornissen
Occlusief verband	Spasmen
Oedeem	Spijverteringsproblemen
Ontsmetten	Spiraaltje
Ontsteking	Stofwisselingsprocessen
Ontstekingsremmend	Stoornis
Oogboldruk	Stuipen
Oorsuizen	Sucrose
Ophoesten	Sufheid
Orale conceptiva	Suspensie
Oropharyngeaal	Symptomatische behandeling
ORS	Symptomen
Overdosering	Systemisch effect
Overgang	Systemische werking
Overgevoeligheidsreactie	Taaitslijmziekte
Parasieten	Tachycardie
Patiëntenbijsluiter	Talg
Penis	Tandbederf
Pentoxifylline	Tandglazuur
Perforatie van maag of darm	Tandplak
Pessarium	Tandvleesontsteking
Platluis	Therapeutische indicatie
Pollinose	Tinea pedis
Postoperatief	Toedieningsfrequentie
Prikkelhoest	Topicaal
Prostaat	Torpedovormig
Pruritus	Toxisch
Psoriasis	Traditioneel gebruik
Puisten	Transpireren
Recept	Tremoren

Trombose
Tuberculose
UA
UAD
Uitdroging
Uni-dosis
UR
Urinelozing
Urinewegen
Urineweg-retentie
Urticaria
Vaatverwijdend
Vaccinatie
Vaginale afscheiding
Vastzittende hoest
Veneuze insufficiëntie
Vergeeten dosis
Vergiftigingen
Verwardheid
Virus

Vluchtige oliën
Vomeran
Voorbehoedsmiddel
Voorhoofdholte
Waarschuwing
Wazig zien
Weerstand
Werkzame stof
Wetenschappelijk
Wijnvlek
Wisselwerking
Witte bloedlichaampjes
Witte vloed
Wratten
Zelfzorg
Zetpil
Ziekte van Crohn
Ziektekiemdodend
Zwemmerseczeem

Begrippen homeopathie en fytotherapie

Acute middelen
Allopathisch geneesmiddel
Anamnese
Beginverergering
Centesimaal
Chronische middelen
Constitutiemiddel
Decimaal

Dynamiseren
Klassieke homeopathie
Klinische homeopathie
Modaliteit
Potentiëren
Remmende factoren
Ziektebeeld

Bijlage 4: Meest risicovolle geneesmiddelen(groepen) met bijbehorende risicowaarschuwingen en adviezen:

Geneesmiddelengroep	Mondelinge risicowaarschuwing als (onderdeel van de) kassacheck	Advies door de (assistent)drogist
Middelen tegen verstopte neus - xylometazoline - oxymetazoline - tramazoline	<i>Het is niet verstandig dit geneesmiddel langer dan 7 dagen te gebruiken, want dan beschadigt het slijmvlies. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i>	Deze geneesmiddelen maximaal 7 dagen achter elkaar gebruiken, daarna 1 maand niet.
Hoestprikkeldepende middelen - noscapine - codeïne	<i>Dit geneesmiddel kan de reactiesnelheid verminderen, en daarom gevaarlijk zijn bij autorijden en bij gebruik van machines. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i>	Codeïne en noscapine werken alleen tegen droge kriebel- of prikkelhoest. Codeïne en noscapine niet bij een slijmhoest gebruiken. Beide middelen onderdrukken de hoestprikkel, terwijl die prikkel bij een slijmhoest juist nodig is om het slijm op te hoesten. Noscapine kan de bloedstolling ontregelen.
Miconazol - Daktarin, - AcneCare - Miconazol	<i>Dit geneesmiddel kunt u niet samen met bloedverduunners gebruiken. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i>	Miconazol kan de bloedstolling ontregelen.
NSAID's (oraal gebruik) - acetylsalicylzuur - carbasalaat - diclofenac - ibuprofen - ketoprofen - naproxen - flurbiprofen - combinatiemiddelen paracetamol <u>met</u> acetylsalicylzuur en/of propyfenazon	<i>Dit geneesmiddel kan maagklachten veroorzaken, vooral bij lang gebruik. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i>	Risico hangt onder andere af van leeftijd klant, overige medicatie die klant gebruikt, andere ziektes die de klant heeft en of de klant gevoelig is voor NSAID's. Er zijn alternatieven: In veel gevallen is paracetamol een goed alternatief.
Middelen tegen diarree - loperamide	<i>Er is risico op uitdroging. Het is belangrijk om 2 liter water per dag te drinken. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i>	U loopt het risico op uitdroging, doordat het vocht met de diarree uit het lichaam verdwijnt. ORS bevat zouten en suikers die uw lichaam nodig heeft bij diarree.

<p>Laxeermiddelen - bisacodyl - senna</p>	<p><i>Gebruik dit geneesmiddel niet langer dan 3 dagen, want dat geeft risico op luie darmen en uitdroging. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i></p>	<p>Deze geneesmiddelen innemen met veel vocht.</p> <p>Gebruik laxeermiddelen niet langer dan 3 dagen achter elkaar. Werkt het niet voldoende binnen 3 dagen? Raadpleeg dan uw arts.</p>
<p>Sint-Janskruid (Hypericum perforatum)</p>	<p><i>Gebruik van dit middel kan niet altijd samen met andere geneesmiddelen of met de anticonceptiepil. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i></p>	<p>Kruiden, zoals Sint-janskruid, worden vaak ten onrechte als onschuldig beschouwd.</p> <p>Het is belangrijk te weten bij welke geneesmiddelen u Sint-janskruid niet moet gebruiken. Ook niet bij de anticonceptiepil, dat is namelijk een geneesmiddel.</p>
<p>Paracetamol - paracetamol - paracetamol combinatiepreparaten <u>zonder</u> NSAID</p>	<p><i>Het is belangrijk om niet te veel te gebruiken, want dan kan dit geneesmiddel lever- en nierklachten geven. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i></p>	<p>Neem bij chronisch gebruik (langer dan 1 maand) maximaal 5 tabletten per dag, bij incidenteel gebruik maximaal 6 tabletten per dag.</p> <p>Bij gebruik van pijnstillers gedurende meer dan 15 dagen per maand kan pijnstillerafhankelijke hoofdpijn ontstaan.</p>
<p>Middelen bij maagklachten - esomeprazol - omeprazol - pantoprazol</p>	<p><i>Dit geneesmiddel geeft risico op bijwerkingen bij lang gebruik. Wij adviseren u voor gebruik de bijsluiter te lezen.</i></p>	<p>Omeprazol en pantoprazol kunnen bij langdurig gebruik bijwerkingen geven, zoals botontkalking, darminfecties en nierfalen.</p> <p>Gebruik indien mogelijk liever lichtere middelen, of overleg met een arts.</p> <p>Deze middelen kunnen de bloedstolling ontregelen.</p>
<p>Morning-afterpil met levonorgestrel</p>	<p>I.v.m. privacy-redenen wordt bij dit middel geen mondelinge risicowaarschuwing gegeven.</p>	<p>Als u dit geneesmiddel niet tijdig (binnen 72 uur) na onbeschermd geslachtsgemeenschap gebruikt, dan bestaat het risico op ongewenste zwangerschap en verstoring van de menstruatiecyclus.</p>

		Niet gebruiken zonder overleg met een arts als u ook medicijnen tegen epilepsie, tuberculose of hiv, of sint-janskruid of ciclosporine gebruikt.
Morning-afterpil met ulipristal	I.v.m. privacy-redenen wordt bij dit middel geen mondelinge risicowaarschuwing gegeven.	Als u dit geneesmiddel niet tijdig (binnen 120 uur) na onbeschermd geslachtsgemeenschap gebruikt, dan bestaat het risico op ongewenste zwangerschap en verstoring van de menstruatiecyclus. Niet gebruiken zonder overleg met een arts als u ook andere medicijnen gebruikt.

Bijlage 5: Bijlage veel verkochte zelfzorgmiddelen met specifieke kenmerken en/of een risicowaarschuwing die de Assistent-drogist en Drogist moet kunnen herkennen en kunnen toepassen:

Middel	Werkzame stof	Indicatie	Risicowaarschuwingen die de Assistent-Drogist en Drogist moet kunnen herkennen en kunnen toepassen:
Norit	actieve kool	Diarree en vergiftigingen Specifiek kenmerk: enige middel dat gebruikt kan worden bij voedselvergiftiging en bepaalde medicatievergiftigingen	Risicowaarschuwing: De werking van de anticonceptiepil kan afnemen. Gebruik aanvullende anticonceptie als u de anticonceptiepil gebruikt. Uw ontlasting kan zwart verkleuren. Dit is ongevaarlijk. Overleg eerst met een arts als u andere medicijnen gebruikt.
Bisolvon	broomhexinehydrochloride acetylcysteïne	Vastzittende hoest Specifiek kenmerk: slijmoplossend, niet geschikt voor kinderen jonger dan 2 jaar (2016 aangepast).	Risicowaarschuwing: Niet gebruiken bij kinderen onder de twee jaar. Niet gebruiken als u borstvoeding geeft. Niet gebruiken als u een maagzweer heeft of heeft gehad.
Fluimucil	acetylcysteïne	Vastzittende hoest Specifiek kenmerk: slijmoplossend, niet geschikt voor kinderen jonger dan 2 jaar. (Was voor 2016 zelfs geschikt voor zuigeling).	Risicowaarschuwing: Niet gebruiken bij kinderen onder de twee jaar. Als u antibiotica gebruikt deze 2 uur voor of na de acetylcysteïne innemen. Niet gebruiken als u een maagzweer heeft of heeft gehad. Niet gebruiken als u astma of COPD heeft.
Rennie	calciumcarbonaat magnesiumcarbonaat	Maagzuur	Risicowaarschuwing: Raadpleeg de bijsluiter als u ook andere medicijnen gebruikt, bijvoorbeeld op recept. Zoek eerst op in de bijsluiter of deze veilig combineren met het maagmiddel. Of overleg met arts/apotheker. Niet gebruiken als u slechte nieren heeft (eerst overleggen met huisarts). Niet innemen met grote hoeveelheden melk of zuivelproducten.
Azaron	tripelenaminehydrochloride	Insektenbeten of -steken	Risicowaarschuwing: Raadpleeg eerst de huisarts bij gebruik voor kinderen onder de 2 jaar
Trachitol	lidocaïnehydrochloride	Beginnende keelpijn Specifiek kenmerk: enige zelfzorggeneesmiddel bij keelpijn met alleen lidocaïne.	Risicowaarschuwing: Kijk in de bijsluiter of dit middel geschikt is voor zwangerschap/borstvoeding of kinderen. Niet langer gebruiken dan 1 week.
Tantum	benzydaminehydrochloride	Spier- en gewrichtsklachten Specifiek kenmerk: behoort tot de NSAID's lokaal.	Risicowaarschuwing: Niet gebruiken op wonden. Indien niet bedoeld voor handen, na gebruik handen wassen. Niet gebruiken bij kinderen. Overleg voor gebruik met arts als u astma heeft, zwanger bent of borstvoeding geeft.
Imodium tabletten/capsules	loperamidehydrochloride	Diarree Specifiek kenmerk:	Risicowaarschuwing: Gebruik dit medicijn niet langer dan twee dagen achter elkaar als er geen verbetering optreedt. Drink veel want bij heftige

		leeftijd vanaf 8 jaar, niet bij voedselvergiftiging.	diarree kunt u uitdrogen. (vooral baby's en ouderen). Niet gebruiken bij bloed of slijm in de ontlasting. Niet gebruiken bij kinderen jonger dan 8 jaar. Niet gebruiken als u een slechte lever heeft. Niet gebruiken als u zwanger bent of borstvoeding geeft. Stoppen als de ontlasting vaster wordt of als u langer dan 12 uur geen ontlasting heeft gehad.
Mucoangin	ambroxolhydrochloride	Keelpijn	Risicowaarschuwing: Niet gebruiken door kinderen onder de 12 jaar. Niet gebruiken bij zwangerschap en borstvoeding. Niet gebruiken bij slechte nierfunctie of leverfunctie. Niet langer dan 3 dagen achtereen gebruiken.
Zovirax	aciclovir	Koortslip	Risicowaarschuwing: Alleen gebruiken op de huid rond de mond en de lippen. Contact met de (binnenkant van de) mond vermijden.
Wartner	stikstof	Wratten Specifiek kenmerk: stikstofmethode tegen wratten.	
Midalgan	histaminechloride methylnicotinaat glycolmonosalicylaat	Spierpijn	Risicowaarschuwing: Niet bij kinderen jonger dan 12 jaar. Niet gebruiken op een beschadigde huid, niet op slijmvlies of in de ogen laten komen. Niet gebruiken op rode en gezwollen pezen of gewrichten of bij pijn door een zweepslag. Na het aanbrengen mag u niet zonnen of onder de hoogtezoon en moet u de handen goed wassen. Niet gebruiken op blauwe plekken. <u>Niet gebruiken direct na een heet bad of hete douche.</u>
Curanol	Hamamelis virginiana, Calendula officinalis, Echinacea pupurea, Aesculuc hippocastanum, Sulfur depuratum, Thiamine (vitamine B1), dl-alfa-tocoferol (vitamine E	Aambeien Specifieke werking: middel tegen gezwollen aderen rond de anus geschikt bij zwangerschap.	
Lamisil Once 1%	terbinafinehydrochloride 10 mg/g	Voetschimmel Specifieke werking: Eenmalig aanbrengen op beide voeten. 1e keus bij voetschimmel. Geschikt vanaf 18 jaar.	
Lamisil voetschimmel crème	terbinafinehydrochloride 10 mg/g	Voetschimmel Specifiek kenmerk: 1e keus bij voetschimmel. Geschikt vanaf 12 jaar.	

Licener Anti-luis shampoo	neem-extract	Hoofdluis Specifieke werking: Doodt hoofdluis en neten in 1 behandeling. Werkt verstikkend op hoofdluis en neten. Geschikt vanaf 2 jaar.	
Prioderm dimeticon lotion	dimeticon	Hoofdluis Specifiek kenmerk: 1^e keus bij hoofdluis. Werkt verstikkend op hoofdluis en neten. Behandeling duurt 15 minuten. Geschikt vanaf 12 maanden.	
XT Luis Once	dimeticon en penetrol	Hoofdluis Specifiek kenmerk: 1^e keus bij hoofdluis. Werkt verstikkend op hoofdluis en neten. Behandeling duurt 15 minuten. Geschikt vanaf 6 maanden.	
O.R.S.	glucose natriumchloride natriumcitraat kaliumchloride	Uitdroging, ondersteunend middel bij diarree en verstopping Specifieke werking: middel tegen uitdroging	Risicowaarschuwing: Los het poeder op in precies de hoeveelheid water die genoemd staat op de verpakking. Het is gevaarlijk het met te weinig water in te nemen. Gebruik voor de oplossing vers kraanwater (in NL) of mineraalwater zonder prik uit fles. Als u dat niet heeft kunt u vers gekookt water gebruiken dat u even laat afkoelen.
Japanse notenboom of Ginkgo	Ginkgo biloba	Kruidenproducten met Ginkgo zijn als geneesmiddel goedgekeurd ter verbetering van het geheugen en concentratie en voor het verbeteren van de doorbloeding van handen en voeten. Kruidenproducten met Ginkgo worden als supplement daarnaast ook gebruikt bij andere klachten zoals gewrichtspijn,	Risicowaarschuwing: Dit middel beïnvloedt de werking van bepaalde geneesmiddelen. Onder andere van Aspirine en omeprazol. Maar ook receptgeneesmiddelen als antipsychotica, pijnstillers, hart- en vaatmedicijnen (bloeddrukverlagers), maagzuurremmers, diabetesmiddelen en bloedverdunners.

		duizeligheid en klachten van de hogere luchtwegen.	
Knoflook	Allium sativum	<p>Kruidenproducten met knoflook zijn als geneesmiddel goedgekeurd om verkoudheidsklachten te verminderen en om aderverkalking te verminderen en te voorkomen bij volwassenen.</p> <p>Kruidenproducten met knoflook worden als supplement daarnaast ook gebruikt bij andere klachten zoals bij gewrichtsklachten, urineweginfecties of ringworm.</p>	Risicowaarschuwing: Dit middel beïnvloedt de werking van bepaalde geneesmiddelen. Onder andere van omeprazol. Maar ook receptgeneesmiddelen als spierverslappers, antikankermedicijnen, maagzuurremmers, antivirale medicijnen (hiv medicijnen) en bloedverdunners.